

اثرات حداقل دستمزد
بر نابرابری در آمد

حامد جوانمردی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۹
فصل اول: کلیات	
بیان مسأله	۱۵
اهمیت موضوع	۱۸
اهداف و سؤالات	۱۸
فرضیه	۱۹
مدل پیشنهادی	۱۹
روش تحلیلی	۲۱
جامعه آماری و حجم آن	۲۱
روش گردآوری اطلاعات	۲۱
روش تجزیه و تحلیل اطلاعات	۲۲
متغیرها و واژه‌های کلیدی	۲۲

فصل دوم: مبانی نظری

۲۵	 مقدمه
۲۵	 مفاهیم اولیه
۲۹	 رشد اقتصادی و توزیع درآمد
۳۲	 اثر با کاهش درآمد ملی و توزیع ناعادلانه درآمد
۳۳	 مفهوم فقر
۳۵	 عوامل مؤثر بر توزیع ناعادلانه درآمد
۳۵	 مقدمه
۳۷	 تورم
۳۹	 گسترش بخش خدمات و توزیع ناعادلانه درآمد
۴۰	 سیاست‌های یارانه‌ای و توزیع ناعادلانه درآمد
۴۱	 سیاست قیمت‌گذاری کالاهای مختلف
۴۱	 سیاست‌های محدودیت‌های صادرات
۴۲	 شغل‌های رسمی و دائمی
۴۲	 تئوری‌های توزیع درآمد
۴۲	 توزیع درآمد مبتنی بر عوامل تولید (توزیع تابع درآمد)
۴۴	 توزیع شخصی یا مقداری درآمد
۴۵	 سناریوهای مختلف در مورد رابطه رشد و توزیع درآمد
۴۷	 معیارهای سنجش توزیع درآمد
۵۳	 حداقل دستمزد و توزیع درآمد
۵۸	 ادبیات نظری
۵۹	 مطالعات خارجی
۷۲	 مطالعات داخلی

فصل سوم: روش‌شناسی

۷۹	 مقدمه
۷۹	 روش‌شناسی
۸۰	 روش تخمین
۸۱	 مزایای استفاده از پانل دیتا
۸۵	 محدودیت‌های پانل دیتا
۸۶	 آزمون لیمر
۸۹	 آزمون هاسمن: (تأخیص ثابت یا تصادفی بودن تفاوت‌های واحدهای مقطعی)
۹۳	 مدل پیشنهادی
۹۴	 جامعه آماری و حجم آن

فصل چهارم: برآورد مدل

۹۷	 مقدمه
۹۸	 آزمون لیمر و آزمون هاسمن
۱۰۰	 برآورد مدل
۱۰۵	 بررسی فرضیه و پاسخگویی به سؤالات کتاب
۱۰۸	 فرضیه کتاب

فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات سیاستی

۱۱۱	 نتیجه‌گیری
۱۱۲	 پیشنهادات سیاستی
۱۱۳	 منابع و مآخذ

پیشگفتار

توزیع در آمد از چند منظرهای مهم اقتصادی و اجتماعی است که همواره منظور سیاست‌گذاران و دولتمردان کشورهای مختلف بوده و در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی و اجتماعی کشور از جایگاه ویژه‌ای برخوردار می‌باشد.

وجود ارتباط مثبت بین توزیع عادلانه درآمد و متغیرهای مهم کلان اقتصادی از جمله بهره‌وری و رشد اقتصادی از یک سو و اثرات نامطلوب توزیع ناعادلانه درآمد بر برخی متغیرهای اجتماعی از جمله جرم و بزهکاری^۲ از سوی دیگر سبب شده است توزیع عادلانه درآمد به یکی از اهداف مهم کلان اقتصادی کشورها تبدیل شود. در این راستا سیاست‌گذاران اقتصادی علاقه‌مند به تبیین

رابطه توزیع درآمد با متغیرهای مهم کلان اقتصادی هستند تا بتوانند با شناسایی و کنترل متغیرهای مؤثر بر توزیع درآمد و با ارائه راهکارهای مناسب، اقتصاد را در رسیدن به هدف مهم توزیع درآمد مناسب یاری کنند.

افزایش حداقل دستمزد یکی از راههای بالقوه‌ای است که برای بهبود سطح زندگی کارگران فقیر و کم‌درآمد و کاهش نابرابری‌های درآمدی، مورد توجه و در گرفته می‌شود اغلب کشورها به‌منظور تحقق عدالت اجتماعی و حمایت از کارگرانی با تخصص و مهارت پایین، اقدام به تعیین حداقل دستمزد می‌کنند و در این راستا معمولاً حداقل دستمزد بدون توجه به بهره‌وری تعیین شده و ممکن است تمام بخش‌های اقتصادی را تحت فشار قرار ندهد

افزایش حداقل دستمزدها در اقتصاد کشورها، به‌ویژه در اقتصاد ایران، معمولاً یکی از مسائل مهم و اساسی است که مرسله درشت را با چالش جدی مواجه می‌سازد. دخالت دولت برای تعیین حداقل دستمزد از یک سو سبب می‌شود کارفرمایان و بنگاه‌های اقتصادی در مقابل افزایش حداقل دستمزد با کاهش استخدام نیروی کار و

اخراج کارگران واکنش نشان دهند و از سوی دیگر، با افزایش حداقل دستمزد تا حد زیادی از کاهش قدرت خرید کارگران در برابر رشد قیمت‌ها جلوگیری شود و در نتیجه نابرابری درآمد افزایش پیدا کرده است.

افزایش حداقل دستمزدها دو لبه چاقو محسوب می‌شود و در مواجهه با آن باید با احتیاط برخورد شود. چراکه افزایش حداقل دستمزدها از یک‌سایه کسب تقاضای کار از سوی کارفرمایان موجب نابرابری درآمد شد، و از سوی دیگر با افزایش دستمزد کارگران منجر به توزیع عادلانه درآمد می‌شود. این چالش همواره هزینه‌های زیادی را بر دوش دولت و جامعه تحمیل می‌کند و برای کاهش هزینه‌های این چالش آگاهی و شناخت دولت از چگونگی روابط بین حداقل دستمزد و نابرابری ضروری است.

با توجه به شرایط و ساختارهای اقتصادی و اجتماعی حاکم بر کشور، رابطه بین افزایش حداقل دستمزد و نابرابری درآمد چگونه است؟ فرضیه ما این است که در اقتصاد ایران حداقل دستمزدها تأثیر منفی و معنی‌دار بر نابرابری درآمد دارد، یعنی با افزایش

حداقل دستمزدها نابرابری درآمد به طور معنی کاهش می یابد. با استفاده از داده های سری زمانی سالانه اقتصاد ایران طی دوره ۱۳۶۸-۱۳۸۶ اثرات حداقل دستمزدها بر توزیع درآمد مورد آزمون تجربی شد و بر اساس نتایج تجربی به دست آمده، راهکار سیاستی مناسبی برای توزیع عادلانه درآمد در کشور ارائه شد.

www.ketab.ir